

PAVÚKY (ARACHNIDA: ARANEAE) PRÍRODNEJ REZERVÁCIE SLÁDKOVIČOVSKÁ DUNA A PRIĽAHLEJ ČASŤ VINCOVHO LESA

Pavol PURGAT¹, Peter GAJDOŠ¹, Eva SCHLIMBACHOVÁ^{1,2}, Oto MAJZLAN¹

¹Ústav krajinej ekológie SAV, v. v. i., Akademická 2, 949 01 Nitra, Slovensko
E-mail: pavol.purgat@savba.sk; p.gajdos@savba.sk; eva.schlimbachova@savba.sk;
oto.majzlan@uniba.sk

²Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta prírodných vied a informatiky, Nitra, Slovensko
E-mail: eva.schlimbachova@ukf.sk

PURGAT, P., GAJDOŠ, P., SCHLIMBACHOVÁ E., MAJZLAN, O. 2025. Spiders (Arachnida, Araneae) of the Sládkovičovská duna Nature Reserve and the adjacent part of Vinco's forest. *Entomofauna carpathica*, 37(1): 90-100.

Abstract: In 2024, we conducted arachnological research in the Sládkovičovská duna Nature Reserve (NR) and adjacent part of Vincov les forest, located in southwestern Slovakia. The study area represents the northernmost sand dune of the Danubian Lowland. Sampling was carried out at two study sites – a marginal part of the dune with herbaceous and scrub vegetation and a thermophilous oak forest. We used pitfall traps at both sites and a Malaise trap at the open habitat. In total, we collected 372 spider specimens belonging to 57 species from 19 families. The family Thomisidae was the most diverse with eight species recorded. Two redlisted species categorized as Data Deficient (DD) – *Philodromus albidus* and *Pardosa alacris* – were detected. The use of a Malaise trap enabled the detection of spider species of herbal and shrub layers that would be underrepresented in ground-level sampling. The recorded araneofauna is dominated by generalist species typical of open grassland, shrubland, and woodland habitats, with psammophilous specialists entirely absent. This pattern reflects the advanced degradation of the dune habitat, mainly due to overgrowth by expansive vegetation and anthropogenic disturbance. Our results highlight the importance of habitat management aimed at restoring open sandy microhabitats to support specialized and rare spider species.

Key words: Araneae, diversity, habitats, nature conservation, sand dunes, oak forest, southern Slovakia, spiders

ÚVOD

Piesočné biotopy predstavujú mimoriadne zaujímavé a unikátne ekosystémy, ktoré poskytujú útočisko viacerým vzácnym a ohrozeným druhom flóry a fauny. Napriek ich ekologickému významu sú však tieto biotopy z hľadiska araneofauny na Slovensku stále pomerne málo preskúmané (KALIVODOVÁ et al. 2002, 2008; PRÍDAVKA 2002; GAJDOŠ & MAJZLAN 2001, 2008, 2010; GAJDOŠ et al. 2019). Panónske piesočné stepi (EUNIS kód 6260), ktoré patria medzi najohrozenejšie biotopy panónskej oblasti, sú charakteristické výskytom polosuchých trávnych porastov

a krovín na pohyblivých alebo stabilizovaných pieskoch (EUNIS 2025). Na Slovensku sa tieto biotopy zachovali len vo fragmentoch a to najmä na Podunajskej a Východoslovenskej nížine. K ich degradácii prispieva najmä opustenie tradičného spôsobu hospodárenia, v dôsledku čoho dochádza k zarastaniu sukcesnými drevinami, ďalej ťažba piesku a šírenie invázných druhov (ŠEFFEROVÁ STANOVÁ et al. 2008). Významnosť týchto postupne zanikajúcich biotopov a dôležitosť arachnologických výskumov dobre odzrkadľujú viaceré nálezy druhov, ktoré boli z nášho územia doposiaľ neznáme, napríklad *Parasyrisca arrabonica* Szinetár & Eichardt, 2009 (GAJDOŠ & MAJZLAN 2010), *Erigonoplus foveatus* (Dahl, 1912) (HOLLÁ et al. 2016), *Spiracme lendli* (Kulczyński, 1897), *Walckenaeria stylifrons* (O. Pickard-Cambridge, 1875) (PURGAT et al. 2021), *Gnaphosa mongolica* Simon, 1895 and *Haplodrassus bohemicus* Miller & Buchar, 1977 (ŠESTÁKOVÁ et al. 2022). Arachnologický výskum na území Prírodnej rezervácie Sládkovičovská duna nadväzuje na predošlé výskumy araneofauny piesočných biotopov a podáva nové informácie o faune pavúkov, ktorá bola v rámci tohto územia doposiaľ nepoznaná.

CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

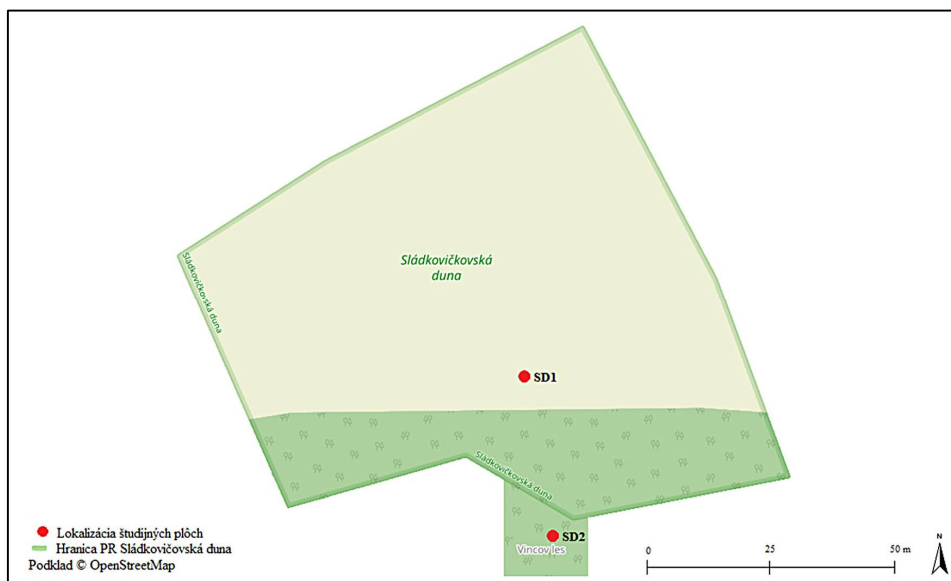
Sládkovičovská duna (miestny názov Mačanský presyp) je prírodná rezervácia (PR) nachádzajúca sa v katastrálnom území mesta Sládkovičovo v okrese Galanta, v Trnavskom kraji, pri západnom okraji Vincovho lesa (121 m n. m.). Vyhlásená bola v roku 1982 a zaberá plochu 1,1030 ha. Zaradená je do IV. kategórie ochrany podľa Medzinárodnej únie na ochranu prírody (IUCN), pričom pre ňu platí 4. stupeň ochrany podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. Rezervácia predstavuje najsevernejšie situovaný pieskový presyp v rámci Podunajskej roviny, čo jej dáva významný biogeografický charakter. Predmetom ochrany sú zachované zvyšky pieskomilnej vegetácie s výskytom fytogeograficky významných druhov (ZOZNAM OSOBITNE CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY SR 2025). Geologicky je územie tvorené eolickými pieskami, ktoré vznikli činnosťou vetra počas kvartéru. Tieto piesky vytvárajú charakteristické reliéfovité formy (MAGLAY et al. 2004), ktoré majú v skúmanom území podobu nízkej duny. Z pedologického hľadiska sa substrát lokality zaraďuje k vložkám hlinitých pieskov v mohutných vrstvách spraše, ktoré miestami vychádzajú na povrch medzi ornou pôdou na degradovanej černoze Trnavskej sprašovej tabule (POTŮČEK 1966). Duna je značne zazemnená eolickou činnosťou spraše, čo malo za následok zatlačenie piesku pod pôdny substrát, pričom je piesková povaha biotopu viditeľná len na rozličných výhrabkoch (MAJZLAN 2024). Z južnej strany duna susedí s teplomilnou dubinou zväzu *Quercion pubescenti-petraeae* (MICHALKO & DŽATKO 1965) s názvom Vincov les, zo zvyšných strán ju obklopujú poľnohospodárske kultúry (intenzívne využívané veľkoblokové polia). Vincov les

predstavuje zvyšok pôvodných lesných porastov, ktoré boli v minulosti v tejto oblasti redukované v dôsledku rozširovania poľnohospodárskej pôdy. Jeho pôdny podklad tvorí výrazne karbonátová fluvialná pôda, vyvinutá na sprašovom podloží v blízkosti rieky Váh (MAJZLAN 2024). Duna je do veľkej miery ovplyvnená ľudskou činnosťou a prenikaním synantropnej flóry do prirodzenej vegetácie tohto biotopu, výskyt typických psammofytov je zriedkavý a prevláda xerothermná antropicky ovplyvnená vegetácia (ŘEHOREK et al. 1997). V súčasnosti existujú snahy o zachovanie pieskového charakteru stanovišťa za pomoci odstraňovania invázných rastlín a pastvy oviec (OZ Ponvagli a dobrovoľníci v spolupráci so Správou CHKO Dunajské luhy) (MAJZLAN 2024; MLADÍ REPORTÉRI PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 2025).

MATERIÁL A METODIKA

Výskum sme realizovali na 2 študijných plochách: **študijnej ploche SD1**, reprezentujúcej okraj duny s bylinnou a krovinnou vegetáciou na lokalite Prírodná rezervácia Sládkovičovská duna (súradnice 48°12'48,957"N, 17°40'14,253"E) a **študijnej ploche SD2**, ktorú tvoril dubový porast na lokalite Vincov les v tesnej blízkosti rezervácie (súradnice 48°12'47,734"N, 17°40'14,533"E). Na výskum araneocenóz sme použili metódu zemných pascí (4 pollitrové poháre s priemerom 9 cm v línii umiestnených vo vzdialenostiach 5 m jedna od druhej na každej študijnej ploche) a Malaiseho pascu exponovanú na študijnej ploche SD1. Zemné pasce boli vyberané približne v mesačných intervaloch od 08. 04. 2024 do 17. 10. 2024 (6 odberov za skúmané obdobie), Malaiseho pasca bola vyberaná podľa množstva odchyteného materiálu v týždňových až dvojtýždňových intervaloch v rovnakom časovom období (23 odberov za skúmané obdobie).

Získaný materiál pavúkov z jednotlivých študijných plôch sme zhodnotili z hľadiska početnosti druhov v epigeických spoločenstvách podľa STÖCKERA a BERGMANNA (1977) s nasledovnými triedami dominancie: 31,7-100 % – eudominant; 10,1-31,6 % – dominant; 3,2-10,0 % – subdominant; 1,1-3,1 % – recedent; menej ako 1 % – subrecedent. Zaradenie do IUCN kategórie ohrozenia (IUCN 1994) je uvádzané podľa Červeného zoznamu pavúkov Slovenska (GAJDOŠ, SVATOŇ 2001): CR – kriticky ohrozený (critically endangered), EN – ohrozený (endangered), VU – zraniteľný (vulnerable), NT – takmer ohrozený druh (lower risk, near threatened), LC – málo dotknutý druh (lower risk, least concern), DD – dátovo nedostatočný druh. Na lokalite sa vyskytli len druhy poslednej kategórie (DD). Materiál pavúkov je deponovaný v 70 % etylalkohole a je uložený v zbierke na Ústave krajinnej ekológie SAV, Pobočka Nitra. Názvoslovie a celkové usporiadanie čeľadí, rodov a druhov vychádza z nomenklatúry WORLD SPIDER CATALOG (WSC 2025).

Obr. 1. Lokalizácia študijnej plochy SD1 lokalite PR Sládkovičovská duna a študijnej plochy SD2 na lokalite Vincov les (autor Pavol Purgat).

Fig. 1. Location of the study site SD1 in the locality Sládkovičovská duna NR and study site SD2 in the locality Vincov les (author Pavol Purgat).

Obr. 2. Okrajová časť duny s bylinnou a krovinnou vegetáciou – SD1 na lokalite PR Sládkovičovská duna. Foto Oto Majzlan.

Fig. 2. Marginal part of the dune with herbaceous and scrub vegetation – SD1 at the locality Sládkovičovská duna NR. Photo by Oto Majzlan.

Obr. 3. Teplomilná dúbrava Vincovho lesa – SD2 na lokalite PR Sládkovičovská duna. Foto Oto Majzlan.

Fig. 3. Thermophilous oak forest in Vincov les – SD2 at the locality Sládkovičovská duna NR. Photo by Oto Majzlan.

VÝSLEDKY

Na skúmaných lokalitách sme počas obdobia trvania výskumu odchytili 372 jedincov pavúkov patriacich k 57 druhom a zaradených do 19 čeľadí. Druhovo najpočetnejšou čeľadou tohto územia boli kvetárikovité (Thomisidae) s počtom 8 druhov. Naopak čeľade Anyphaenidae, Dysderidae, Liocranidae, Pisauridae, Titanoecidae a Zodariidae boli zastúpené len jedným druhom (tab. 1). Použitie Malaiseho pasce umožnilo efektívnu detekciu druhov pavúkov bylinného a kríkového poschodia, ktorých výskyt by bol pri aplikácii štandardných metodík zameraných na odchyt epigeickej fauny značne podhodnotený. Táto metóda preukázala v našom výskume výrazne vyššiu účinnosť pri zachytávaní taxónov viazaných na vegetačné vrstvy nad úrovňou pôdy. Z viacerých zastúpených čeľadí boli druhy zaznamenané výlučne alebo väčšinou prostredníctvom tejto špecifickej metódy pasívneho odchytu (Araneidae, Clubionidae, Dictynidae, Cheiracanthiidae, Philodromidae, Salticidae, Tetragnathidae, Thomisidae) (tab. 1).

Tabuľka 1. Prehľad zistených druhov a taxónov pavúkov s uvedením ich počtu a ich dominancie v jednotlivých študijných plochách.**Table 1.** Survey of documented species and taxa with numbers of captured taxa and with their dominance in the study sites.

Family, Species	Met.	SD1	D%	SD2	D%	Tot.	D%
Agelenidae							
<i>Allagelena gracilens</i> (C. L. Koch, 1841)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Coelotes</i> sp.	pt			3	1,76	3	0,81
<i>Urocoras longispina</i> (Kulczyński, 1897)	pt	9	4,46	4	2,35	13	3,51
Anyphaenidae							
<i>Anyphaena accentuata</i> (Walckenaer, 1802)	mt, pt	1	0,50	1	0,59	2	0,54
Araneidae							
<i>Araneus triguttatus</i> (Fabricius, 1775)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Araniella cucurbitina</i> (Clerck, 1757)	mt	2	0,99			2	0,54
<i>Zilla diodia</i> (Walckenaer, 1802)	mt	1	0,50			1	0,27
Clubionidae							
<i>Clubiona pallidula</i> (Clerck, 1757)	mt	7	3,47			7	1,89
<i>Clubiona terrestris</i> Westring, 1851	mt	7	3,47			7	1,89
<i>Clubiona</i> sp.	mt	1	0,50			1	0,27
Dictynidae							
<i>Dictyna uncinata</i> Thorell, 1856	mt	2	0,99			2	0,54
<i>Nigma flavescens</i> (Walckenaer, 1830)	mt	8	3,96			8	2,16
Dysderidae							
<i>Harpactea rubicunda</i> (C. L. Koch, 1838)	pt	1	0,50	12	7,06	13	3,51
Gnaphosidae							
<i>Drassodes</i> sp.	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Drassyllus villicus</i> (Thorell, 1875)	pt	12	5,94	28	16,47	40	10,81
<i>Haplodrassus signifer</i> (C. L. Koch, 1839)	pt	4	1,98			4	1,08
<i>Trachyzelotes pedestris</i> (C. L. Koch, 1837)	pt	3	1,49	10	5,88	13	3,51
<i>Zelotes apricorum</i> (L. Koch, 1876)	pt	1	0,50	1	0,59	2	0,54
<i>Zelotes electus</i> (C. L. Koch, 1839)	pt	1	0,50			1	0,27
Cheiracanthiidae							
<i>Cheiracanthium mildei</i> L. Koch, 1864	mt	2	0,99			2	0,54
<i>Cheiracanthium virescens</i> (Sundevall, 1833)	mt	5	2,48			5	1,35
Linyphiidae							
<i>Erigone atra</i> Blackwall, 1833	pt	1	0,50			1	0,27
<i>Neriere peltata</i> (Wider, 1834)	pt			1	0,59	1	0,27
<i>Palliduphantes insignis</i> (Pick.-Camb., 1913)	pt			1	0,59	1	0,27
<i>Tenuiphantes flavipes</i> (Blackwall, 1854)	pt	5	2,48			5	1,35
<i>Tenuiphantes tenuis</i> (Blackwall, 1852)	pt			2	1,18	2	0,54
Liocranidae							
<i>Agroeca cuprea</i> Menge, 1873	pt	1	0,50			1	0,27

Family, Species	Met.	SD1	D%	SD2	D%	Tot.	D%
Lycosidae							
<i>Alopecosa pulverulenta</i> (Clerck, 1757)	pt	6	2,97			6	1,62
<i>Aulonia albimana</i> (Walckenaer, 1805)	pt	2	0,99			2	0,54
<i>Pardosa alacris</i> (C. L. Koch, 1833)	pt	1	0,50	14	8,24	15	4,05
<i>Pardosa lugubris</i> (Walckenaer, 1802)	pt	40	19,80	81	47,65	121	32,70
<i>Trochosa terricola</i> Thorell, 1856	pt	18	8,91	10	5,88	28	7,57
Philodromidae							
<i>Philodromus albidus</i> Kulczyński, 1911	mt	2	0,99			2	0,54
<i>Philodromus dispar</i> Walckenaer, 1826	mt	3	1,49			3	0,81
<i>Tibellus</i> sp.	mt	1	0,50			1	0,27
Pisauridae							
<i>Pisaura mirabilis</i> (Clerck, 1757)	mt	11	5,45			11	2,97
Salticidae							
<i>Ballus chalybeius</i> (Walckenaer, 1802)	mt	9	4,46			9	2,43
<i>Evarcha falcata</i> (Clerck, 1757)	mt	2	0,99			2	0,54
<i>Heliophanus</i> sp.	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Marpissa muscosa</i> (Clerck, 1757)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Salticus zebraneus</i> (C. L. Koch, 1837)	mt	1	0,50			1	0,27
Tetragnathidae							
<i>Pachygnatha degeeri</i> Sundevall, 1830	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Pachygnatha listeri</i> Sundevall, 1830	mt	2	0,99			2	0,00
<i>Tetragnatha montana</i> Simon, 1874	mt	3	1,49			3	0,81
Theridiidae							
<i>Dipoena</i> sp.	pt			1		1	0,27
<i>Enoplognatha ovata</i> (Clerck, 1757)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Theridion</i> sp.	mt	1	0,50			1	0,27
Thomisidae							
<i>Diaea dorsata</i> (Fabricius, 1777)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Ebrechtella tricuspidata</i> (Fabricius, 1775)	mt	2	0,99			2	0,54
<i>Misumena vatia</i> (Clerck, 1757)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Ozyptila praticola</i> (C. L. Koch, 1837)	pt	2	0,99			2	0,54
<i>Pistius truncatus</i> (Pallas, 1772)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Synema globosum</i> (Fabricius, 1775)	mt	8	3,96			8	2,16
<i>Tmarus piger</i> (Walckenaer, 1802)	mt	1	0,50			1	0,27
<i>Xysticus</i> sp.	mt	2	0,99			2	0,54
Titanoecidae							
<i>Titanoeca schineri</i> L. Koch, 1872	pt			1		1	0,27
Zodariidae							
<i>Zodarion rubidum</i> Simon, 1914	mt	1	0,50			1	0,27
Spolu		202	100,0	170	100,0	372	100,0

Vysvetlivky: SD1 – piesková duna, SD2 – dubový les, mt – Malaiseho pasca, pt – zemné pasce, D % – dominancia v %.

Abbreviations: SD1 – sand dune, SD2 – oak forest, mt – Malaise trap, pt – pitfall traps, D % – dominance in %.

Na študijnej ploche reprezentujúcej okraj duny s bylinnou a krovinnou vegetáciou v Prírodnej rezervácii Sládkovičovská duna (SD1) bolo odchytených 202 jedincov, patriacich k 51 druhom. Dominantne zastúpený bol sliedič *Pardosa lugubris* (19,80 %). Subdominantne bol zastúpený ďalší druh čeľade Lycosidae, strehúň *Trochosa terricola* (8,91 %), ďalej skaliarka *Drassyllus villicus* (5,94 %), lovčík *Pisaura mirabilis* (5,45 %), skákavka *Ballus chalybeius* (4,49 %), pančuškář *Urocoras longispina* (4,46 %), cedivôčka *Nigma flavescens* (3,96 %), kvetárik *Synema globosum* (3,96 %) a pradiarky *Clubiona pallidula* (3,47 %) a *Clubiona terrestris* (3,47 %). Z faunisticky zaujímavých druhov boli na tomto stanovišti zistené dva druhy uvádzané v Červenom zozname pavúkov Slovenska (GAJDOŠ & SVATOŇ 2001) v kategórii DD a to listovník *Philodromus albidus* a sliedič *Pardosa alacris*, v prípade druhého druhu však len v počte jedného exemplára, čo poukazuje na jeho potenciálnu vzácnosť v daných podmienkach (tab. 1).

Na študijnej ploche reprezentujúcej teplomilnú dubinu vo Vincovom lese bolo odchytených 170 jedincov, patriacich k 15 druhom. Najpočetnejším druhom v araneocenóze bol aj tu sliedič *Pardosa lugubris*, zastúpený eudominantne (47,65 %). Dominantne zastúpeným druhom bola skaliarka *Drassyllus villicus* (16,47 %), subdominantne zastúpené boli strehúňovité pavúky *Pardosa alacris* (8,24 %) a *Trochosa terricola* (5,88 %) a ďalší druh skaliarky, *Trachyzelotes pedestris* (5,88 %). Z faunisticky zaujímavých druhov boli zistené rovnaké druhy ako na prvom stanovišti, avšak druh *P. alacris* bol zastúpený výrazne vyšším počtom jedincov, čo svedčí o väčšej vhodnosti stanovišta pre tento druh (tab. 1).

V araneocenózach oboch študijných plôch prevažujú najmä druhy otvorených lúčnych, krovinatých a lesných biotopov (napr. *Alopecosa pulverulenta*, *Pardosa lugubris*, *Pisaura mirabilis*, *Ballus chalybeius*), pomerne častý výskyt euryvalentných druhov (napr. *Erigone atra*, *Pachygnatha degeeri*) a druhov antropogénnych stanovišť (*Cheiracanthium mildei*, *Tenuiphantes tenuis*) poukazuje na vysokú ruderalizáciu biotopu a blízkosť intenzívne využívaných agrocenóz (tab. 1). Hoci boli zistené aj viaceré xerotermofilné druhy (napr. *Urocoras longispina*, *Drassyllus villicus*, *Zelotes electus*, *Titanoeca schineri*), pravé psammofilné druhy úplne absentujú ako dôsledok zazemnenia duny a jej zarastenia expanzívnou vegetáciou. V dôsledku degradácie biotopu, spôsobenej pravdepodobne antropogénnym vplyvom a zmenami mikrohabitatových podmienok, bol na lokalite zistený výskyt prevažne bežných druhov pavúkov. Druhy charakteristické pre štruktúrne komplexnejšie a špecifickejšie stanovištia, z tohto dôvodu často vzácne a ohrozené, tu prakticky absentujú. Táto situácia poukazuje na negatívny vplyv disturbancií na biodiverzitu araneofauny a zároveň podčiarkuje potrebu ochrany a obnovy pôvodných pieskových habitatov pre udržanie ekologicky hodnotného spoločenstva.

DISKUSIA

Araneocenóza Sládkovičovskej duny a príľahlej časti Vincovho lesa je tvorená predovšetkým druhmi asociovanými s lúčnymi, krovinatými a lesnými biotopmi, ako aj ekologicky tolerantnými, euryvalentnými taxónmi. Naproti tomu typické psamofilné druhy pavúkov, ktoré sú indikačné pre prirodzene zachované pieskové habitaty, na lokalite chýbajú. Toto zistenie korešponduje so zisteniami z niektorých ďalších piesočných dún Podunajskej nížiny, ktoré sú charakteristické malou rozlohou, vysokým stupňom ruderalizácie a silným antropogénnym ovplyvnením a kde typicky psamofilné druhy rovnako absentujú alebo sú prítomné len v minimálnej početnosti (GAJDOŠ et al. 2019). V kontraste k tomu si lokality väčšieho územného rozsahu, ako sú piesky Borskej nížiny, zachovali pôvodný charakter pieskových biotopov a preto tieto územia poskytujú vhodné podmienky pre výskyt špecializovaných psamofilných druhov pavúkov a dosahujú vyššiu druhovú diverzitu špecificky adaptovanej araneofauny (KALIVODOVÁ et al. 2002; PRÍDAVKA 2002; GAJDOŠ & MAJZLAN 2001, 2008; GAJDOŠ et al. 2019). Absenciu charakteristických psamofilných druhov na Sládkovičovskej dune zároveň potvrdzujú aj výsledky recentného výskumu coleopterofauny, ktorý na lokalite realizoval MAJZLAN (2024). S ohľadom na podporu biodiverzity a ekologickej funkčnosti araneocenóz takýchto stanovišť sa ako kľúčové manažmentové opatrenia javia aktivity zamerané na elimináciu inváznych a expanzívnych druhov rastlín. Tie v súčasnosti sukcesne zarastajú väčšinu plochy duny, čím dochádza k úplnému zániku pôdnych odkryvov a otvorených mikrohabitatov. Práve tieto štruktúrne prvky sú pritom esenciálne pre prežívanie a rozmnožovanie vzácnejších, ekologicky špecializovaných druhov pavúkov viazaných na pieskové biotopy.

SÚHRN

Počas výskumu sme v PR Sládkovičovská duna a v príľahlej časti Vincovho lesa odchytili 372 jedincov pavúkov patriacich k 57 druhom. Pre územie sme vyčlenili dominantné a charakteristické druhy, ktoré charakterizujú araneocenózy epigeónu a bylinného a krovitého poschodia.

POĎAKOVANIE

Príspevok vznikol ako výstup vedeckého projektu VEGA č. 2/0135/22 „Výskum špecifických prvkov biokultúrnej krajiny na Slovensku“.

LITERATÚRA

- EUNIS 2025. European Environmental Agency. Pannonic sand steppes. Web Service available online at <https://eunis.eea.europa.eu/habitats/10125> [Accessed 5 May 2025].
- GAJDOŠ, P., DAVID, S. & PURGAT, P. 2019. Epigeické pavúčie spoločenstvá (Araneae) pieskovej duny v Tomášikove (Južné Slovensko). *Entomofauna carpathica* 31 (2): 25-36.
- GAJDOŠ, P. & MAJZLAN, O. 2001. Pavúky (Araneae) pieskových a sprašových dún juhozápadného Slovenska. *Folia faunistica Slovaca* 6: 19-32.
- GAJDOŠ, P. & MAJZLAN, O. 2008. Pavúky pieskových biotopov v okolí obce Sekule (CHKO Záhorie). *Naturae tutela* 12: 89-96.
- GAJDOŠ, P. & MAJZLAN, O. 2010. Pavúky (Araneae) pieskov v okolí Malaciek a Lakšárskej Novej Vsi. *Naturae tutela* 14: 173-182.
- GAJDOŠ, P. & SVATOŇ, J. 2001. Červený (ekozozologický) zoznam pavúkov (Araneae) Slovenska. *Ochrana Prírody* 20 Supplement: 80-86.
- HOLLÁ, K., ŠESTÁKOVÁ, A., HOLECOVÁ, M. & ŠEBESTOVÁ, M. 2016. On the new record of the sheet-web spider *Erigonoplus foveatus* comb. nov. from Slovakia, with comments on *Erigonoplus simplex* (Araneae: Linyphiidae). *Arachnologische Mitteilungen* 51: 80-84.
- KALIVODOVÁ, E., KUBÍČEK, F., BEDRNA, Z., KALIVODA, H., GAVLAS, V., KOLLÁR, J., GAJDOŠ, P. & ŠTEPANOVIČOVÁ, O. 2002. *Pieskové duny Slovenska*. Luka-Press, Bratislava. 60 pp.
- KALIVODOVÁ, E., BEDRNA, Z., BULÁNKOVÁ, E., DAVID, S., ĎUGOVÁ, O., FEDOR, P., FENĎA, P., GAJDOŠ, P., GAVLAS, V., KALIVODA, H., KOLLÁR, J., KRIŠTÍN, A., KUBÍČEK, F., KÜRTHY, A., LUKÁŠ, J., MAGIC, D., OLŠOVSKÝ, T., PASTORÁLIS, G., SVATOŇ, J., SZABÓOVÁ, A., ŠTEFFEK, J., ŠTEPANOVIČOVÁ, O. & ZALIBEROVÁ, M. 2008. *Flóra a fauna viatych pieskov Slovenska*. VEDA, Bratislava. 255 pp.
- MAJZLAN, O. 2024. Coleoptera na Sládkovičovskej dune a vo Vincovom lese – Južné Slovensko. *Ochrana prírody* 44: 31-55.
- MAGLAY, J., M. MORAVCOVÁ, P. ŠEFČÍK & K. FORDINÁL 2004. Pleistocén/holocén, pp. 156-157. In MAGLAY (ed) *Vysvetlivky ku geologickej mape Podunajskej roviny a Podunajskej pahorkatiny 1 : 50 000, I. diel*. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava, 191 pp.
- MICHALKO, J. & DŽATKO, M. 1965. Fytocenologická a ekologická charakteristika rastlinných spoločenstiev lesa dubník pri Seredi. *Biologické práce SAV*. 47-113.
- MLADÍ REPORTÉRI PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 2025. Duny netreba len obdivovať, ale aj chrániť. Web Service available online at https://www.mladireporter.sk/video/_duny-netreba-len-obdivovat-ale-aj-chranit

- POTŮČEK, O. 1966. Příspěvek ke květeně okolí Sládkovičova. Beitrag zur Flora der Umgebung von Sládkovičovo (Siidslowakei). *Acta Rerum Naturalium Musei Nationalis Slovaci* 12: 111-118.
- PRÍDAVKA, R. 2002. Príspevok k poznaniu pavúkov (Araneae) Borskej nížiny [Contribution to the knowledge of spiders (Araneae) of Borská Nižina]. *Sborník Přírodovědného klubu v Uh. Hradišti* 7: 91-104.
- PURGAT, P., GAJDOŠ, P., PURKART, A., HURAJTOVÁ, N., VOLNÁR, Ľ. & KRAJČOVIČOVÁ, K. 2021. *Walckenaeria stylifrons* and *Spiracme mongolica* (Araneae, Linyphiidae, Thomisidae), two new species to Slovakia. *Check List* 17: 1601-1608.
- ŘEHOREK, V., SVOBODOVÁ, Z. & ULRYCH, L. 1997. Flóra piesčitých ekotopov v okrese Galanta. *Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti* 19: 114-118.
- STÖCKER, G. & BERGMANN, A. 1977. Ein Modell der Dominanzstruktur und seine Anwendung. *Archiv für Naturschutz und Landschaftsforschung* 17: 1-26.
- ŠEFFEROVÁ STANOVÁ, V., VAJDA, Z. & JANÁK, M. 2008. Management of Natura 2000 habitats. 6260 *Pannonic sand steppes. Technical Report 2008 15/24. *European Commission*, 20 pp. Service available online at http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/habitats/pdf/6260_Pannonic_sand_steppes.pdf
- ŠESTÁKOVÁ, A., ČERNECKÁ, L., NAUMOVÁ, M., PURGAT, P., SZITA, É. & GAJDOŠ, P. 2022. A review of two very rare ground spiders from sandy habitats, new for Slovakia (Araneae: Gnaphosidae). *Arachnologische Mitteilungen*, 64: 14-24.
- WSC 2025. *World Spider Catalog*. Natural History Museum Bern (version 26). Web Service available online at <https://wsc.nmbe.ch/>
- ZOZNAM OSOBITNE CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY SR (2025): Sládkovičovská duna – Chránené územie. Web Service available online at <https://data.sopsr.sk/chanene-objekty/chanene-uzemia/detail/154>